

Dr. Szabó Kovács Judit(r. alezredes, Rendőrtiszti Főiskola):

H o z z á s z ó l á s

Kiss Ernő, a Központi Bűnüldözési Igazgatóság főigazgatója
1997. szeptember 26-án a fehérgalléros bűnözés témakörében
elhangzott előadásához*

Számomra igen megnyugtató volt dr. Kiss Ernő dandártábornok úr tájékoztatása, mely szerint a KBI jó együttműködést alakított ki a Nemzetbiztonsági Hivatallal.

A kölcsönös információáramlás pozitív hatást eredményezett mindkét szervezet - intézmény munkájában, hatékonyabbá tette tevékenységüket.

Jó lenne, ha hasonló egymásratalálás valósulna meg az NBH és egyes rendőrségi-oktatási intézmények között is.

Hasznosnak mutatkozna, ha az NBH szakember-apparátusa nagyobb szerepet vállalna például a fehérgalléros és a gazdasági bűnözés elleni harcban a rendőrségi állomány képzése terén.

Az FBI néhány évvel ezelőtt Budapesten kéthetes képzést szervezett a fehérgalléros bűnözés sajátosságaival, nyomozásával kapcsolatosan. Az elhangzottakat nemcsak az oktatásban lehetett hasznosítani, hanem a végrehajtói szolgálat mindennapi, gyakorlati tevékenységében is.

A képzés sikerét talán az is magyarázza, hogy az FBI keretén belüli bűnügyi programok közül az "intellektuális bűnözés" nevű program megvalósítására szánt anyagi fedezet a legnagyobb a többi programhoz képest.

A program több alprogramjából a hazai szakemberek számára leginkább a korrupciós és a gazdasági bűnözés alprogram ismeretanyaga, tapasztalati bázisa a legtanulságosabb.

* Kiss Ernő előadásának írásos anyagát nem juttatta el a Társaság részére, így azt megjelentetni nem áll módunkban. (A szerkesztő)

A korábbi rendszer felbomlását követően kialakult bűnügyi helyzet szinte megbéklyózta a hazai bűnügyi apparátust.

A rendszerváltást követő dinamikus gazdasági-társadalmi folyamatok olyan változásokat eredményeztek, amelyek igen jó táptalajt biztosítottak a fehérgalléros bűnözés hazai térnyeréséhez.

A gazdasági bűnözés külföldön már meglévő, de hazánkban előzőleg még nem elterjedt megjelenési formái szinte egyik napról a másikra ütötték fel fejüket a magyar gazdasági élet különböző területein.

A rendszerváltást megelőző gazdasági struktúra összeomlása, átalakulásának, átalakításának a nehézségei, súlyos ellentmondásai, a lezajlott privatizáció számos kriminogén jelleget mutató jelensége korlátlan lehetőséget biztosított a szervezett bűnözés kiteljesedésének.

A felgyorsult jogalkotási mechanizmus a jogalkotásra hivatottak egy részénél leküzdhetetlen nehézséget jelent.

A jogállamiság intézményrendszerét beárnyékolja, hogy a szervezett bűnözés résztvevői képesek hatást gyakorolni a jogalkotás folyamatára.

A jogrendszer ellentmondásai, a jogszabályi kollíziók, a joghézagok, az egész jogrend nehezen áttekinthető volta, a jogértelmezés nehézségei olyan törésvonalakat eredményeztek, hogy a kriminális vállalkozások könnyűszerrel befészkelhették magukat a gazdasági élet minden zegzugába.

Az Európa Tanács Octopus Projectje szervezésében lezajlott multilaterális konferenciákon megfogalmazott helyzetértékelés egyértelművé teszi, hogy az előzőekben vázolt problémák egész Kelet- és Közép-Európát érintik. Az érintett tizenhat állam bűnügyi helyzete, kriminalitása sok hasonlóságot mutat.

Szinte axiómaként említhető, hogy a szervezett gazdasági bűnözés áttételeződik a politikai szférába, s ezáltal még fokozottabban meg tudja erősíteni pozícióit.

A növekvő külföldi tőkebeáramlás a kriminális tőkeérdekeltségek behatolását is megkönnyíti, s megerősítheti

mind a fehérgalléros, mind a szervezett gazdasági bűnözés nemzetközi csápjainak megkapaszkodását.

Az említett konferenciák olyan következtetést vontak le a konferenciákon elhangzott nemzeti beszámolók alapján, miszerint a szervezett bűnözés eszkalálódásával szemben csak a regionálisan kidolgozott, illetve megvalósított kriminálpolitikai stratégia vezethet eredményre.

Visszatérve a bűnüldözés humán oldalához, nem lehetünk túlságosan optimisták. A fluktuáló, rosszul fizetett szakemberek mondhatni nem igazán érdekeltek a fehérgalléros bűnözéssel szembeni harcban. Kicsit továbbmenve, ez többé-kevésbé elmondható a kutatók, kriminológusok vonatkozásában is.

Ez a tárgykör olyan hihetetlenül összetett, interdiszciplináris jellegű, hogy a kivételes szaktudással bíró szakemberek jobban megtalálják a számításukat a gazdasági élet, bankszféra vezető pozícióiban.

A kutatások managementje igen szolidnak mondható. Különösen visszafogott a fehérgalléros bűnözés személyi oldalának vizsgálata. Az Amerikai Egyesült Államokban, ahol valóságos "kultusza" van eme tárgykör tudományos igényű megközelítésének, számos vizsgálat - kutatás realizálódott az elkövetőket illetően.

Az egyik vizsgálati következtetés azt állapította meg, hogy a "tipikus köztörvényes bűnöző" a harmincas éveiben járó néger, színesbőrű férfi, míg a "tipikus fehérgalléros bűnöző" a negyvenes fehér férfi.

A Magyar Kriminológiai Társaság az egyik legelismertebb, legtekintélyesebb tudományos kör. Úgy gondolom, pályázatok kiírásával, szponzorok keresésével elősegítheti a fehérgalléros bűnözés hazai kutatása hagyományainak megteremtését.

Tóth Erika (hivatásos pártfogó, Fővárosi Bíróság):

A KÖZÉRDEKŰ MUNKA BÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK GYAKORLATI TAPASZTALATAI

A mai magyar büntetésvégrehajtásban a végrehajtás oldaláról leginkább elutasított büntetési forma a közérdekű munka büntetés. A végrehajtás nehézségeivel főképp a hivatásos pártfogók, a büntetésvégrehajtási intézetek és a munkáltatók találkoznak. Kérdés az, mi lehet az oka a közérdekű munka letöltése nehézségeinek, hol kell keresni a végrehajtás buktatóit.

A gyakorlatban tapasztalt gondokat a statisztikai adatok is alátámasztják. 51 folyamatban lévő, véletlenszerűen kiválasztott budapesti akta áttanulmányozása azt a következtetést engedi levonni, hogy jóval magasabb a büntetést nem töltők aránya a büntetést töltőkkel szemben.

51 személy közül	büntetését tölti:	14	25 %
	körözést adtak ki:	23	45 %
	jelenleg szabadságvesztés büntetést tölt:	7	
	elhalálozott:	1	
	egészségi okok miatt szakították félbe:	3	
	egészségi okok miatt nem hajtható végre:	3	